

Sygn. akt IV KK 423/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 stycznia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras (przewodniczący)
SSN Kazimierz Klugiewicz (sprawozdawca)
SSN Eugeniusz Wildowicz

Protokolant Dorota Szczerbiak

w sprawie W. Z.,
ukaranej z art. 77 k.w.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 29 stycznia 2014 r.,
w trybie art 535 § 5 k.p.k.,
kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego - na korzyść ukaranej,
od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w S.,
z dnia 3 stycznia 2013 r.,

- 1. uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej zobowiązania ukaranej do zapłaty równowartości zniszczonego mienia na rzecz pokrzywdzonej (pkt II wyroku);**
- 2. wydatkami postępowania kasacyjnego obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego w S. z dnia 3 stycznia 2013 roku, sygn. akt II W .../12:

- I. uznano obwinioną W. Z. za winną popełnienia wykroczenia z art. 77 k.w. i na mocy art. 77 k.w. w zw. z art. 24 § 1 i § 3 k.w. wymierzono jej karę grzywny w kwocie 250 (dwieście pięćdziesiąt) złotych;
- II. na mocy art. 119 § 4 k.w. w zw. z art. 28 § 1 pkt 4 k.w. orzeczono wobec obwinionej W. Z. obowiązek zapłaty równowartości zniszczonego mienia w kwocie 1200 (tysiąc dwieście) złotych na rzecz pokrzywdzonej U. R.;
- III. zasądzono od obwinionej W. Z. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 30 (trzydzieści) złotych tytułem opłaty oraz kwotę 50 (pięćdziesiąt) złotych tytułem wydatków.

Wyrok ten nie został zaskarżony przez strony i uprawomocnił się w dniu 5 lutego 2013 roku.

Orzeczenie powyższe, w zakresie rozstrzygnięcia o środka karnym w postaci obowiązku naprawienia szkody, na korzyść ukaranej W. Z. zaskarżył Prokurator Generalny. We wniesionej kasacji zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa materialnego – art. 119 § 4 k.w. w zw. z art. 28 § 1 pkt 4 k.w., polegające na błędnym ich zastosowaniu poprzez orzeczenie wobec W. Z. obowiązku naprawienia szkody w sytuacji, gdy uprawnienie orzeczenia wymienionego środka karnego na tej podstawie prawnej możliwe było w stosunku do sprawcy wykroczenia z art. 119 § 1 k.w., podczas gdy obwiniona została uznana winną popełnienia jedynie wykroczenia z art. 77 k.w., który to przepis nie przewiduje w sankcji możliwości orzeczenia środka karnego.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego jest zasadna w stopniu oczywistym, uzasadniającym jej uwzględnienie w trybie art. 112 k.p.s.w. w zw. z art. 535 § 5 k.p.k.

Zgodnie z art. 28 § 2 k.w. przewidziane w prawie wykroczeń środki karne można orzec jedynie wtedy, gdy są one przewidziane w przepisie szczególnym, a przy tym, gdy chodzi o obowiązek naprawienia szkody, jedynie – stosownie do art. 28 § 4 k.w. – w sposób określony w przepisie szczególnym.

Innymi słowy, przepis art. 28 § 2 k.w. wprowadza generalną zasadę, że każdy środek karny można orzec jedynie wtedy, gdy przepis szczególny go przewiduje. Brak natomiast takiego uregulowania w przepisie szczególnym uniemożliwia orzeczenie środka karnego przewidzianego w Kodeksie wykroczeń (zob. wyrok SN z dnia 28 sierpnia 2002 r., WK 28/02, OSNKW 2002, nr 11-12, poz. 108; wyrok SN z dnia 21 czerwca 2005 r., V KK 67/05, R-OSNKW 2005, poz. 1242).

Przepis art. 77 k.w., regulujący wykroczenie niezachowania zwykłych lub nakazanych środków ostrożności przy trzymaniu zwierzęcia, nie tylko nie przewiduje możliwości orzeczenia środka karnego w postaci obowiązku naprawienia szkody, ale też żadnego innego środka karnego wymienionego w Kodeksie wykroczeń. Powyższe sprawia, że zawarte w pkt II zaskarżonego wyroku orzeczenie o obowiązku zapłaty równowartości zniszczonego mienia w kwocie 1200 zł na rzecz pokrzywdzonej U. R., pozbawione było podstawy prawnej. Powołanie zatem art. 119 § 4 k.w., który przewiduje możliwość orzeczenia obowiązku zapłaty równowartości ukradzionego lub przywłaszczonego mienia za wykroczenie kradzieży lub przywłaszczenia cudzej rzeczy ruchomej, w powiązaniu z art. 28 § 1 pkt 4 k.w., wbrew zasadzie wyrażonej w art. 28 § 2 k.w., w rażący sposób przepisy te naruszało, a jednocześnie miało istotny wpływ na treść wyroku.

Można byłoby – teoretycznie rzecz ujmując - domniemywać, że Sąd Rejonowy być może uznał, iż w omawianym wypadku obwinionej zarzucono zarówno nie zachowanie zwykłych lub nakazanych środków ostrożności przy trzymaniu zwierząt (art. 77 k.w.), jak i kradzież lub przywłaszczenie, albo zniszczenie cudzej rzeczy (art. 119 § 1 k.w. i art. 124 § 1 k.w.), a zgodnie z art. 9 § 1 k.w., jeżeli czyn wyczerpuje znamiona wykroczeń określonych w dwóch lub więcej przepisach ustawy, stosuje się przepis przewidujący najsurowszą karę, co nie stoi na przeszkodzie orzeczeniu środków karnych na podstawie innych naruszonych przepisów. Takie rozważania nie są jednak uprawnione, albowiem przeczy temu w szczególności opis czynu zarzucanego, a następnie przypisanego, a z którego wynika, że W. Z. nie zachowała zwykłych lub nakazanych środków ostrożności przy trzymaniu zwierząt (choć zupełnie nie jest wiadomym, jakich to konkretnie przepisów przy trzymaniu zwierząt wynikających z ustaw szczególnych

ukarana nie zachowała). W żadnym razie nie sposób natomiast z tego opisu wyczytać, że ukarana dokonała np. kradzieży, przywłaszczenia albo uszkodzenia cudzej rzeczy, co umożliwiłoby – zgodnie z przepisami art. 119 § 4 k.w. albo art. 124 § 4 k.w. – nałożenie na sprawcę takiego wykroczenia obowiązku zapłaty równowartości ukradzionego lub przywłaszczonego mienia, albo zapłaty równowartości wyrządzonej szkody. Ponadto, gdyby faktycznie Sąd Rejonowy rozważał ocenę zachowania W. Z. również pod kątem przepisów art. 119 § 1 k.w. albo 124 § 1 k.w., to chociaż przewidują one za popełnienie wykroczeń w nich opisanych surowszą karę, aniżeli przepis art. 77 k.w. i zgodnie z powołanym powyżej przepisem art. 9 § 1 k.w. powinny one ewentualnie stanowić podstawę ukarania, to jednak z uwagi na wartość „zjedzonych przez krowy jabłek i zniszczonej zasianej wyki” w kwocie 1200 zł oraz ograniczeń wynikających z tych przepisów (w przypadku tych wykroczeń wartość rzeczy albo szkoda nie mogły w chwili orzekania przez Sąd Rejonowy przekraczać 250 zł), nie mogły one faktycznie być podstawą orzeczenia zawartego w punkcie II wyroku nakazowego.

Spełnienie zatem przesłanek przewidzianych w art. 111 k.p.s.w. implikowało konieczność uchylecia wyroku w zaskarżonej części (art. 112 k.p.s.w. w zw. z art. 537 § 1 k.p.k.), bez wydawania orzeczenia następczego.

Kierując się wskazanymi wyżej powodami, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.